

ASIAMIEHET! Kuukauden lepo riittää!

Tutustukaapa lehtemme tilausluetteloon kukin paikkakunnallanne!

Tutustuessanne siihen, tiedätte mitä on tehtävä. Toiminnan aika on käsillä.

TOVERI

Läsnen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntai.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO, SULO SYVÄNEN,
ADOLPH SALMI, ALEX SEVO.

TOVERI

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workers' Publishing Society.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Ilmoitushinta 60 senttiä tuuma.
Kokoaikainen ja viikkailmoitukset \$1.50 kerta, 3-kuukauden kerta \$4.50, 6-kuukauden kerta \$8.00, 12-kuukauden kerta \$15.00. Suurimmat ja erikoisilmoitukset \$1.00 kerta, \$2.00 kolme kertaa, tavallista kokoa. Kuvailmoitukset \$1.50 kerta ilman väritystä ja 50 senttiä lisämaksu jokaisesta värityksestä ja kuvailmoituksesta.
Häviöiden tiedot, korkeintaan 30 sanaa, 30 senttiä kerta, kolme kertaa \$1.00.
Näkö- ja äänneilmoitukset, korkeintaan 75 sanaa, \$2.00 kerta, kolme kertaa \$3.00. Suurimmat yhteisilmoitukset ilman kuvaa.
Kuvailmoitukset ilman kuvaa 60 senttiä tuuma.
Paikkakunta- ja uutisilmoitukset 60 senttiä tuuma.

Advertising rates, 60 cents per inch. Special discount is allowed for large and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 95, ASTORIA, ORE.

TILAUSHINNAT

Yhdysvalloissa ja Kanadassa:
Yksi vuosikerta... \$5.50
Kuusi kuukautta... \$3.00
Kolme kuukautta... \$1.50
Suomen ja muualla ulkomailla:
Yksi vuosikerta... \$8.00
Kuusi kuukautta... \$4.25

SUBSCRIPTION RATES:

In the United States and Canada:
One year... \$5.50
Six months... \$3.00
Three months... \$1.50
Outside of the United States and Canada:
One year... \$8.00
Six months... \$4.25

Vallankumouksen hyökyaalto etenee

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Nov. 2, 1918, as required by section 19 of the Act of Oct. 9, 1917.)

Vallankumouksen hyökyaalto, jonka alku oli Venäjän vallankumouksessa ja jonka varsinaisen luonne ilmeni viime marraskuun keskiaikoina tapahtuneessa bolshevikien vallankumouksessa Venäjällä, on — jos tiedonantoihin on luottamista — pyyhkäissyt Hapsburgien rosvo-suvun historian näyttämölle!

Itävallassa on muodostunut sosialistinen hallitus, kertoivat eiliset sähkösanomat.

Ne ovat köyhälistön vallankumouksen iloisia sanomia, tietoa uuden aikakauden synnytysoveten äärestä, jollaisia ei rohkeinkaan ennustelija olisi o-

Valkonen terrori Suomessa

(Jatkoa.)

Lahden kaupungin vankileiristä joukko punakaartilaisvankeja karkoitiin 15. 6. 18 seuraavaa:

"Me Lahden sotavankileirissä säilytettävät punakaartilaiset kaannymme yleisön puoleen avunpyynnöllä seuraavain epäkohtain ja mielivaltaisuksien poistamiseksi:

1) että ruokajärjestelmä täällä on kerrassaan kelvoton. Useasti on keitto valmistettu määränmittailemalla olevista aineista, kuten kuivat kalat v.m. niin että sellaista keittoa on usein aivan mahdoton syödä. Samoin silit ovat aivan mädänneitä. Tällaisesta ravinnosta johtuu paljon sairastumista ja kuolemantapauksia. Keskimäärin kuolee 15 henkeä päivässä:

2) että kohtelu on epäinhimillistä mitä aiatella saattaa. Ei tarvitse mitään suuremman sääntöistä poikkeavaa kun joo seuraa mitä raain kidutus, n.s. piinapenkki, johon mies asetetaan vatsalleen alasti fissutuna ja sitten annetaan hänelle solmurooska ja katajakepin iskua 10-12 lyöntiä jopa useampikin, uhriin svdntä särkevien tuokahuutojen ja ruoskijain raakain kirousten kaikkessa:

3) että sairaanhoito on aivan tärkköstyään vastaamaton, väk-

sannut toivoa maailmansodan alkaessa.

Hapsburgien rosvosuku, jonka kontolla on niin monien tuhartusten työläisten veri, on sortunut itse asettamaansa ansaan. Maailmansotaa ei olisi syntynyt neljä vuotta sitten ilman Itävallan hallituksen vehkeilyä, jolle Saksan keisari antoi suostumuksensa.

Mailman militaristisen mahti, Hapsburgien ja Hohenzollernien kuningasvalta, keskiajan feodaaliliberuuden viimeiset jätteet, on nyt kukistumassa. Ei näe ole suuriaakaan toiveita Hohenzollernien säilymiselle sen jälkeen kun Hapsburgit kukistuvat.

Turkin ja Itävallan kukistuminen edellyttää Saksan junkkerimähdin kukistumista. Keski-valtain militaristinen mahti on ikuisiksi ajoiksi mennyt. Samat voimat jotka kohosivat valtaan Venäjällä, näyttävät olevan ohjaksissa Itävallassa, eikä Saksassakaan ole muuta mahdollisuutta.

Uutinen työväenhallituksen perustamisesta Saksaan on vielä tulematta, mutta ehkäpä se tulee jo ennenkuin vietetään Venäjän työväen valtaannousun vuosipäivää, tämän kuun neljäjättöistä. Historiallisia suur-tapahtumia ei ole koskaan tapahtunut sellaisessa nopeassa tahtiassa kuin nykyisin, mutta ei koskaan ennen ole ollut niille sellaisia historiallisia ja taloudellisia edellytyksiäkään kuin juuri nyt. Maailmansota oli yksi selvimpiä ja suurimpia historiallisia käännekohtia, sellainen, josta yksinpä ajankulun saat-taisi alkaa uudelleen.

Väärä tie kunnallismistukseen pyrkiessä

Seattlessa tulee ensi tiistain vaaleissa ratkaistavaksi kysymys raitioiteiden otamisesta kunnallismaisuudeksi. Asia sel-laisenaan näyttää sangen yksinkertaiselta ja selvältä. Kunnallismaisuudekshan raitiotiet olisi pitänyt ottaa jo aikojia sitten.

Mutta sittenkin on tässä ju-

ka sellaista on kyllä nimellisesti olemassa. Sairaat, jotka viedään sairaasostalle, ne viedään sinne vain muodon vuoksi. Ne saavat maata kovalla sementtilatilla eikä niitä viedä sinne hoitoon saamaan vaan ainoastaan kuolemaan:

4) että vankien murhaamiset lopetettaisiin. Viimeiset sydäntäliikuttavat tapaukset sattuvat t.k. (kesäkuun) 14 päivää vasten yöllä jolloin neljä miestä, vankia, tuli klosetissa, jonossa, läpi ikkunan ammutuksi, ilman mitään edelläkävää varoitusta. Ja senjälkeen, saman kuun 16 päivänä, yksi vanki sai kaksi kuulaa ruumiseensa ilman mitään tunnettua aihetta. Tästä oli kuulan saaneelle kuolema seurauksena.

Näitä epäkohtia voisi luetella pitkän sarjan, mutta se lienee tarpeetonta, jos asiamme tulee huomioon otetuksi, niin ne selviävät itsestään, sillä epäkohdat ovat siksi suuret. Ihmissyiden nimessä pyydämmekin ne saat-tamaan syntyneen yleisön tietoon, toivossa saada hätäämme hiemankaan lievennystä, sillä näissä oloissa emme kestä kauvan, vaan sormimme aivan lyhyessä ajassa.

Hennalan kasarmissa (Lahdessa) olevat vangit valittavat joutenkin samanlaisista epäkohdista kehnon ja riittämättömän ravinnon ja huonon sairashoidon suhteen, kuin yllämainittuissakin paikoissa säilytettävät vangit.

tussa sellainen pulma, että monet äänestäjät taitavat äänestää koko suunnitelmaa vastaan, mieluummin kuin sen puolesta. Raitiotieyhtiö on näet asettanut laitoksilleen sellaisen hinnan, että kaupungin pitäisi maksaa niistä noin kaksi kertaa niiden todellisen arvon.

Eräät asiantuntijoina itseään pitävät selittävät, että raitioiteiden arvo kaikkine laitoksineen olisi korkeintaan kahdeksan miljoonaa dollaria, mutta niiden hinnaksi on kaupungin virkailijain ja yhtiön välisissä neuvotteluissa asetettu viisitoista miljoonaa!

Sen lisäksi siis, että surullisen kuuluisa Stone & Webster yhtiö on kiskonut korkeita veroja seattlelaisilta vuosikausia, aikoo se vielä lähteissään kahmasta niiltä seisemisen miljoonaa dollaria.

Sitä tietä kunnallismistukseen pyrkiminen on sangen tu-kalaa. Kun laitoksesta täytyy maksaa noin hirvittävä hinnan, niin sen velkataakka tulee niin raskaaksi, että palvelusta ei voida antaa halvalla, eikä kunnallismistukseen. Ei suinkaan ole epäilystä siitä, etteikö raitiotielikenne aikojen kuluessa maksaisi tuonkin viidetoista miljoonan dollarin summan, mutta miksiä pitää sallia niiden bostonilaisten loisten, jotka sanottu yhtiön nyt omistavat, ryöstää kaupungin asukkaista vielä vuosia senkin jälkeen, kun kaupunki jo itse harjoittaa liikettä? Olisihan paljon yksinkertaisempia menetellä siten, että yhtiöltä kiellettäisiin liikkeenharjoituslupa, jolloin se saisi viedä romurautansa kaduilta mihin tahansa. Silloin olisi koko laitos saatavissa ainakin viidellä miljoonalla.

Yhtiön liikenneluvan peruuttaminen taas olisi mitä yksinkertaisin asia, sillä se on rikkonut sopimuksensa kaupungin kanssa niin monta kertaa, että sopimus ei enään ole sitova kaupungin puoleltakaan. Viimeisen raitiotielakon aikana Seattlessa se esim. rikkoi sopimuksen, jotta kaupungin virkailijat olisivat silloin voineet aivan mitään

mutta en murhaamaan asettomia vankeja vastoin laillisen hallitukseemme nimenomaista kieltä. Se on meidän sivistyneiden tekemänä vielä inhottavampaa ja tuomitavampaa kuin punakaartilaisriiston. Meitä on useita laillisen hallituksen sotilaita, jotka inhoamme tätä pyöveliä tempereämme. Joten mielestä Tampereen tukijakomitea on kokonaan kokoonpanu roistoista ja murhamiehistä, jotka olisivat heti vangittavat ja asetettava saman kohtalon alaiseksi kuin nuo heidän murhauttamansa, he olisivat sen hyvin ansainneet."

MAILMANKATSOMUKSIA

TÄMÄN AJA EILISEN LEHDEN ALAKERRAN JOHDOSTA.

Olemme nyt saaneet käsiimme alunkin siihen kertomukseen Suomen työväsvankien kohtalosta, jota osan julkasimme eilisen lehden alakerrassa. Kertomus on Tukholmassa ilmestyvän "Viestin" julkaisema ja vankien itsensä kirjoittama. Eilisessä lehdessä ollut osa koski oloja Kockolan vankileirillä, joista kirjoittajat sanovat sen lisäksi mitä eilen jo julkaistiin seuraavaa:

"Kokkola, 29. 5. 1918.

"Äskettäin päättynyne kansalaissodan alussa (tammikuun lopussa ja helmikuun alussa) vangittiin valkokaartilaisien toimesta kaikkialla Itäkeski- ja pohjois-Suomessa tuhansittain kansalaisia, jotka eivät olleet kansalaissodan kanssa missään tekemisessä tai olivat ainoastaan lausuneet mielipiteellisen myötätuntonsa punaisten puolesta. Vangitsemista toimitettiin melkein kaikkialla. Jokainen melkein poikkeuksetta vangittiin, jonka vain tiedettiin mieltänsä olevan sosialidemokraatti. Tuhansittain rauhallisia työläisiä raasteitiin kodeistaan yövoteltiin ja kunnasta ja sieltä sinnekin tavattiin työmaitaan ja vangittiin.

"Suoranaainen ajojahti oli monin paikoin käytännössä. Armosta iskettiin miehet rautoihin työkuu- y. m. matkoilla. Ja äärimmäisellä raakuudella heidät kuljetettiin johonkin esikuntaan ja sieltä edelleen johonkin vankileiriin. Vangittujen kohtelu näillä matkoilla oli kaikkea muuta kuin ihmisellistä. Ei koskaan mitään elukkaluomaa ole sellaisella raakuudella kuljettu kuin valkoiset kuljettivat vankejaan. Harmaapäiset vanukset, sairaat, vieläpä lapsetkin y. m. s. suljettiin armosta ankarilla talvipakkasilla kylmiin rautatievaunuihin, joissa saivat virua monta vuorokautta ilman ruokaa ja juomaa. Moni sairastui vaarallisesti näillä matkoilla ja moni heistä heitti henkensäkin. Monet kuolivat suo-

pitäksi), siitä huolimatta on iso osa Karjalan työväkeä yhäkin vankina, samoin kuin ne, jotka eivät ole asevelvollisuuskuuntantaa noudattaneet. Vankien kohtelusta voimainta, että oloihin verraten suurta väkijoukkoa on säilytetty kaikissa mahdollisissa ja mahdotonmissa paikoissa semmoissa jooissa ei koskaan ole ajateltu ihmistä säilytettävän lämmittämättömissä lautasuojissa huhtikuun pakkasilla, 15 ja 18 asteen kylmyssä, aivan satunnaisen ohuissa vaatteissa, niissä jotka säilyivät vangittuissa olemassa päällä.

Ruokinta on ollut semmoista että esim. raakun kuorista, niiväisistä, on keitetty soppaa ja ovat vangit syöneet myöskin o-

luttehtaan oluttynörien pohjiin jääneitä mädäntyneitä sakkooja, joita ei enää ole voitu sioille syöttää. Sioille tarjottua ruokaa ovat vangit varkein syöneet. Kasarmien takana liiterissä olevat vangit ovat varkein syöneet ulosheitettyjä kalan jätteitä, jotka ovat olleet madoissa. Samoin ovat vangit penkoneet roska-aksoja, hakien syöttävä. Onpa satunnuit, että sairastavan okennus-takin ovat toiset vangit syöneet (Puhetta on kulkenut, että niissä vankiloissa, joissa venäläisiä on vain yksistään, olisi käsitelty vielä ankarampaa). Nälkäkuolemantapauksia sattuu täällä usein, jopa kasarmilla viisikin viidestäjädasta vangista on kuollut yhdellä viikolla näkään. Nyt lisäksi

pitäksi), siitä huolimatta on iso osa Karjalan työväkeä yhäkin vankina, samoin kuin ne, jotka eivät ole asevelvollisuuskuuntantaa noudattaneet. Vankien kohtelusta voimainta, että oloihin verraten suurta väkijoukkoa on säilytetty kaikissa mahdollisissa ja mahdotonmissa paikoissa semmoissa jooissa ei koskaan ole ajateltu ihmistä säilytettävän lämmittämättömissä lautasuojissa huhtikuun pakkasilla, 15 ja 18 asteen kylmyssä, aivan satunnaisen ohuissa vaatteissa, niissä jotka säilyivät vangittuissa olemassa päällä.

Ruokinta on ollut semmoista että esim. raakun kuorista, niiväisistä, on keitetty soppaa ja ovat vangit syöneet myöskin o-

luttehtaan oluttynörien pohjiin jääneitä mädäntyneitä sakkooja, joita ei enää ole voitu sioille syöttää. Sioille tarjottua ruokaa ovat vangit varkein syöneet. Kasarmien takana liiterissä olevat vangit ovat varkein syöneet ulosheitettyjä kalan jätteitä, jotka ovat olleet madoissa. Samoin ovat vangit penkoneet roska-aksoja, hakien syöttävä. Onpa satunnuit, että sairastavan okennus-takin ovat toiset vangit syöneet (Puhetta on kulkenut, että niissä vankiloissa, joissa venäläisiä on vain yksistään, olisi käsitelty vielä ankarampaa). Nälkäkuolemantapauksia sattuu täällä usein, jopa kasarmilla viisikin viidestäjädasta vangista on kuollut yhdellä viikolla näkään. Nyt lisäksi

pitäksi), siitä huolimatta on iso osa Karjalan työväkeä yhäkin vankina, samoin kuin ne, jotka eivät ole asevelvollisuuskuuntantaa noudattaneet. Vankien kohtelusta voimainta, että oloihin verraten suurta väkijoukkoa on säilytetty kaikissa mahdollisissa ja mahdotonmissa paikoissa semmoissa jooissa ei koskaan ole ajateltu ihmistä säilytettävän lämmittämättömissä lautasuojissa huhtikuun pakkasilla, 15 ja 18 asteen kylmyssä, aivan satunnaisen ohuissa vaatteissa, niissä jotka säilyivät vangittuissa olemassa päällä.

Ruokinta on ollut semmoista että esim. raakun kuorista, niiväisistä, on keitetty soppaa ja ovat vangit syöneet myöskin o-

luttehtaan oluttynörien pohjiin jääneitä mädäntyneitä sakkooja, joita ei enää ole voitu sioille syöttää. Sioille tarjottua ruokaa ovat vangit varkein syöneet. Kasarmien takana liiterissä olevat vangit ovat varkein syöneet ulosheitettyjä kalan jätteitä, jotka ovat olleet madoissa. Samoin ovat vangit penkoneet roska-aksoja, hakien syöttävä. Onpa satunnuit, että sairastavan okennus-takin ovat toiset vangit syöneet (Puhetta on kulkenut, että niissä vankiloissa, joissa venäläisiä on vain yksistään, olisi käsitelty vielä ankarampaa). Nälkäkuolemantapauksia sattuu täällä usein, jopa kasarmilla viisikin viidestäjädasta vangista on kuollut yhdellä viikolla näkään. Nyt lisäksi

pitäksi), siitä huolimatta on iso osa Karjalan työväkeä yhäkin vankina, samoin kuin ne, jotka eivät ole asevelvollisuuskuuntantaa noudattaneet. Vankien kohtelusta voimainta, että oloihin verraten suurta väkijoukkoa on säilytetty kaikissa mahdollisissa ja mahdotonmissa paikoissa semmoissa jooissa ei koskaan ole ajateltu ihmistä säilytettävän lämmittämättömissä lautasuojissa huhtikuun pakkasilla, 15 ja 18 asteen kylmyssä, aivan satunnaisen ohuissa vaatteissa, niissä jotka säilyivät vangittuissa olemassa päällä.

Ruokinta on ollut semmoista että esim. raakun kuorista, niiväisistä, on keitetty soppaa ja ovat vangit syöneet myöskin o-

luttehtaan oluttynörien pohjiin jääneitä mädäntyneitä sakkooja, joita ei enää ole voitu sioille syöttää. Sioille tarjottua ruokaa ovat vangit varkein syöneet. Kasarmien takana liiterissä olevat vangit ovat varkein syöneet ulosheitettyjä kalan jätteitä, jotka ovat olleet madoissa. Samoin ovat vangit penkoneet roska-aksoja, hakien syöttävä. Onpa satunnuit, että sairastavan okennus-takin ovat toiset vangit syöneet (Puhetta on kulkenut, että niissä vankiloissa, joissa venäläisiä on vain yksistään, olisi käsitelty vielä ankarampaa). Nälkäkuolemantapauksia sattuu täällä usein, jopa kasarmilla viisikin viidestäjädasta vangista on kuollut yhdellä viikolla näkään. Nyt lisäksi

pitäksi), siitä huolimatta on iso osa Karjalan työväkeä yhäkin vankina, samoin kuin ne, jotka eivät ole asevelvollisuuskuuntantaa noudattaneet. Vankien kohtelusta voimainta, että oloihin verraten suurta väkijoukkoa on säilytetty kaikissa mahdollisissa ja mahdotonmissa paikoissa semmoissa jooissa ei koskaan ole ajateltu ihmistä säilytettävän lämmittämättömissä lautasuojissa huhtikuun pakkasilla, 15 ja 18 asteen kylmyssä, aivan satunnaisen ohuissa vaatteissa, niissä jotka säilyivät vangittuissa olemassa päällä.

Ruokinta on ollut semmoista että esim. raakun kuorista, niiväisistä, on keitetty soppaa ja ovat vangit syöneet myöskin o-

luttehtaan oluttynörien pohjiin jääneitä mädäntyneitä sakkooja, joita ei enää ole voitu sioille syöttää. Sioille tarjottua ruokaa ovat vangit varkein syöneet. Kasarmien takana liiterissä olevat vangit ovat varkein syöneet ulosheitettyjä kalan jätteitä, jotka ovat olleet madoissa. Samoin ovat vangit penkoneet roska-aksoja, hakien syöttävä. Onpa satunnuit, että sairastavan okennus-takin ovat toiset vangit syöneet (Puhetta on kulkenut, että niissä vankiloissa, joissa venäläisiä on vain yksistään, olisi käsitelty vielä ankarampaa). Nälkäkuolemantapauksia sattuu täällä usein, jopa kasarmilla viisikin viidestäjädasta vangista on kuollut yhdellä viikolla näkään. Nyt lisäksi

pitäksi), siitä huolimatta on iso osa Karjalan työväkeä yhäkin vankina, samoin kuin ne, jotka eivät ole asevelvollisuuskuuntantaa noudattaneet. Vankien kohtelusta voimainta, että oloihin verraten suurta väkijoukkoa on säilytetty kaikissa mahdollisissa ja mahdotonmissa paikoissa semmoissa jooissa ei koskaan ole ajateltu ihmistä säilytettävän lämmittämättömissä lautasuojissa huhtikuun pakkasilla, 15 ja 18 asteen kylmyssä, aivan satunnaisen ohuissa vaatteissa, niissä jotka säilyivät vangittuissa olemassa päällä.

Ruokinta on ollut semmoista että esim. raakun kuorista, niiväisistä, on keitetty soppaa ja ovat vangit syöneet myöskin o-

luttehtaan oluttynörien pohjiin jääneitä mädäntyneitä sakkooja, joita ei enää ole voitu sioille syöttää. Sioille tarjottua ruokaa ovat vangit varkein syöneet. Kasarmien takana liiterissä olevat vangit ovat varkein syöneet ulosheitettyjä kalan jätteitä, jotka ovat olleet madoissa. Samoin ovat vangit penkoneet roska-aksoja, hakien syöttävä. Onpa satunnuit, että sairastavan okennus-takin ovat toiset vangit syöneet (Puhetta on kulkenut, että niissä vankiloissa, joissa venäläisiä on vain yksistään, olisi käsitelty vielä ankarampaa). Nälkäkuolemantapauksia sattuu täällä usein, jopa kasarmilla viisikin viidestäjädasta vangista on kuollut yhdellä viikolla näkään. Nyt lisäksi

pitäksi), siitä huolimatta on iso osa Karjalan työväkeä yhäkin vankina, samoin kuin ne, jotka eivät ole asevelvollisuuskuuntantaa noudattaneet. Vankien kohtelusta voimainta, että oloihin verraten suurta väkijoukkoa on säilytetty kaikissa mahdollisissa ja mahdotonmissa paikoissa semmoissa jooissa ei koskaan ole ajateltu ihmistä säilytettävän lämmittämättömissä lautasuojissa huhtikuun pakkasilla, 15 ja 18 asteen kylmyssä, aivan satunnaisen ohuissa vaatteissa, niissä jotka säilyivät vangittuissa olemassa päällä.

Ruokinta on ollut semmoista että esim. raakun kuorista, niiväisistä, on keitetty soppaa ja ovat vangit syöneet myöskin o-

män miljoonan saaliin ja sille korkean koron kymmenien vuosien ajan.

Siihen se porvarillinen kunnallispolitiikka ajaa. Sosialistinen kunnallishallinto olisi menettely toisin jo aikojia sitten, eikä mitään raitioiteiden ostamiskysymystä olisi enään ratkaistavana.

MAILMANKATSOMUKSIA

TÄMÄN AJA EILISEN LEHDEN ALAKERRAN JOHDOSTA.

Olemme nyt saaneet käsiimme alunkin siihen kertomukseen Suomen työväsvankien kohtalosta, jota osan julkasimme eilisen lehden alakerrassa. Kertomus on Tukholmassa ilmestyvän "Viestin" julkaisema ja vankien itsensä kirjoittama. Eilisessä lehdessä ollut osa koski oloja Kockolan vankileirillä, joista kirjoittajat sanovat sen lisäksi mitä eilen jo julkaistiin seuraavaa:

"Kokkola, 29. 5. 1918.

"Äskettäin päättynyne kansalaissodan alussa (tammikuun lopussa ja helmikuun alussa) vangittiin valkokaartilaisien toimesta kaikkialla Itäkeski- ja pohjois-Suomessa tuhansittain kansalaisia, jotka eivät olleet kansalaissodan kanssa missään tekemisessä tai olivat ainoastaan lausuneet mielipiteellisen myötätuntonsa punaisten puolesta. Vangitsemista toimitettiin melkein kaikkialla. Jokainen melkein poikkeuksetta vangittiin, jonka vain tiedettiin mieltänsä olevan sosialidemokraatti. Tuhansittain rauhallisia työläisiä raasteitiin kodeistaan yövoteltiin ja kunnasta ja sieltä sinnekin tavattiin työmaitaan ja vangittiin.

"Suoranaainen ajojahti oli monin paikoin käytännössä. Armosta iskettiin miehet rautoihin työkuu- y. m. matkoilla. Ja äärimmäisellä raakuudella heidät kuljetettiin johonkin esikuntaan ja sieltä edelleen johonkin vankileiriin. Vangittujen kohtelu näillä matkoilla oli kaikkea muuta kuin ihmisellistä. Ei koskaan mitään elukkaluomaa ole sellaisella raakuudella kuljettu kuin valkoiset kuljettivat vankejaan. Harmaapäiset vanukset, sairaat, vieläpä lapsetkin y. m. s. suljettiin armosta ankarilla talvipakkasilla kylmiin rautatievaunuihin, joissa saivat virua monta vuorokautta ilman ruokaa ja juomaa. Moni sairastui vaarallisesti näillä matkoilla ja moni heistä heitti henkensäkin. Monet kuolivat suo-

pitäksi), siitä huolimatta on iso osa Karjalan työväkeä yhäkin vankina, samoin kuin ne, jotka eivät ole asevelvollisuuskuuntantaa noudattaneet. Vankien kohtelusta voimainta, että oloihin verraten suurta väkijoukkoa on säilytetty kaikissa mahdollisissa ja mahdotonmissa paikoissa semmoissa jooissa ei koskaan ole ajateltu ihmistä säilytettävän lämmittämättömissä lautasuojissa huhtikuun pakkasilla, 15 ja 18 asteen kylmyssä, aivan satunnaisen ohuissa vaatteissa, niissä jotka säilyivät vangittuissa olemassa päällä.

Ruokinta on ollut semmoista että esim. raakun kuorista, niiväisistä, on keitetty soppaa ja ovat vangit syöneet myöskin o-

luttehtaan oluttynörien pohjiin jääneitä mädäntyneitä sakkooja, joita ei enää ole voitu sioille syöttää. Sioille tarjottua ruokaa ovat vangit varkein syöneet. Kasarmien takana liiterissä olevat vangit ovat varkein syöneet ulosheitettyjä kalan jätteitä, jotka ovat olleet madoissa. Samoin ovat vangit penkoneet roska-aksoja, hakien syöttävä. Onpa satunnuit, että sairastavan okennus-takin ovat toiset vangit syöneet (Puhetta on kulkenut, että niissä vankiloissa, joissa venäläisiä on vain yksistään, olisi käsitelty vielä ankarampaa). Nälkäkuolemantapauksia sattuu täällä usein, jopa kasarmilla viisikin viidestäjädasta vangista on kuollut yhdellä viikolla näkään. Nyt lisäksi

pitäksi), siitä huolimatta on iso osa Karjalan työväkeä yhäkin vankina, samoin kuin ne, jotka eivät ole asevelvollisuuskuuntantaa noudattaneet. Vankien kohtelusta voimainta, että oloihin verraten suurta väkijoukkoa on säilytetty kaikissa mahdollisissa ja mahdotonmissa paikoissa semmoissa jooissa ei koskaan ole ajateltu ihmistä säilytettävän lämmittämättömissä lautasuojissa huhtikuun pakkasilla, 15 ja 18 asteen kylmyssä, aivan satunnaisen ohuissa vaatteissa, niissä jotka säilyivät vangittuissa olemassa päällä.

Ruokinta on ollut semmoista että esim. raakun kuorista, niiväisistä, on keitetty soppaa ja ovat vangit syöneet myöskin o-

luttehtaan oluttynörien pohjiin jääneitä mädäntyneitä sakkooja, joita ei enää ole voitu sioille syöttää. Sioille tarjottua ruokaa ovat vangit varkein syöneet. Kasarmien takana liiterissä olevat vangit ovat varkein syöneet ulosheitettyjä kalan jätteitä, jotka ovat olleet madoissa. Samoin ovat vangit penkoneet roska-aksoja, hakien syöttävä. Onpa satunnuit, että sairastavan okennus-takin ovat toiset vangit syöneet (Puhetta on kulkenut, että niissä vankiloissa, joissa venäläisiä on vain yksistään, olisi käsitelty vielä ankarampaa). Nälkäkuolemantapauksia sattuu täällä usein, jopa kasarmilla viisikin viidestäjädasta vangista on kuollut yhdellä viikolla näkään. Nyt lisäksi

pitäksi), siitä huolimatta on iso osa Karjalan työväkeä yhäkin vankina, samoin kuin ne, jotka eivät ole asevelvollisuuskuuntantaa noudattaneet. Vankien kohtelusta voimainta, että oloihin verraten suurta väkijoukkoa on säilytetty kaikissa mahdollisissa ja mahdotonmissa paikoissa semmoissa jooissa ei koskaan ole ajateltu ihmistä säilytettävän lämmittämättömissä lautasuojissa huhtikuun pakkasilla, 15 ja 18 asteen kylmyssä, aivan satunnaisen ohuissa vaatteissa, niissä jotka säilyivät vangittuissa olemassa päällä.

Ruokinta on ollut semmoista että esim. raakun kuorista, niiväisistä, on keitetty soppaa ja ovat vangit syöneet myöskin o-

luttehtaan oluttynörien pohjiin jääneitä mädäntyneitä sakkooja, joita ei enää ole voitu sioille syöttää. Sioille tarjottua ruokaa ovat vangit varkein syöneet. Kasarmien takana liiterissä olevat vangit ovat varkein syöneet ulosheitettyjä kalan jätteitä, jotka ovat olleet madoissa. Samoin ovat vangit penkoneet roska-aksoja, hakien syöttävä. Onpa satunnuit, että sairastavan okennus-takin ovat toiset vangit syöneet (Puhetta on kulkenut, että niissä vankiloissa, joissa venäläisiä on vain yksistään, olisi käsitelty vielä ankarampaa). Nälkäkuolemantapauksia sattuu täällä usein, jopa kasarmilla viisikin viidestäjädasta vangista on kuollut yhdellä viikolla näkään. Nyt lisäksi

pitäksi), siitä huolimatta on iso osa Karjalan työväkeä yhäkin vankina, samoin kuin ne, jotka eivät ole asevelvollisuuskuuntantaa noudattaneet. Vankien kohtelusta voimainta, että oloihin verraten suurta väkijoukkoa on säilytetty kaikissa mahdollisissa ja mahdotonmissa paikoissa semmoissa jooissa ei koskaan ole ajateltu ihmistä säilytettävän lämmittämättömissä lautasuojissa huhtikuun pakkasilla, 15 ja 18 asteen kylmyssä, aivan satunnaisen ohuissa vaatteissa, niissä jotka säilyivät vangittuissa olemassa päällä.

Ruokinta on ollut semmoista että esim. raakun kuorista, niiväisistä, on keitetty soppaa ja ovat vangit syöneet myöskin o-

luttehtaan oluttynörien pohjiin jääneitä mädäntyneitä sakkooja, joita ei enää ole voitu sioille syöttää. Sioille tarjottua ruokaa ovat vangit varkein syöneet. Kasarmien takana liiterissä olevat vangit ovat varkein syöneet ulosheitettyjä kalan jätteitä, jotka ovat olleet madoissa. Samoin ovat vangit penkoneet roska-aksoja, hakien syöttävä. Onpa satunnuit, että sairastavan okennus-takin ovat toiset vangit syöneet (Puhetta on kulkenut, että niissä vankiloissa, joissa venäläisiä on vain yksistään, olisi käsitelty vielä ankarampaa). Nälkäkuolemantapauksia sattuu täällä usein, jopa kasarmilla viisikin viidestäjädasta vangista on kuollut yhdellä viikolla näkään. Nyt lisäksi

pitäksi), siitä huolimatta on iso osa Karjalan työväkeä yhäkin vankina, samoin kuin ne, jotka eivät ole asevelvollisuuskuuntantaa noudattaneet. Vankien kohtelusta voimainta, että oloihin verraten suurta väkijoukkoa on säilytetty kaikissa mahdollisissa ja mahdotonmissa paikoissa semmoissa jooissa ei koskaan ole ajateltu ihmistä säilytettävän lämmittämättömissä lautasuojissa huhtikuun pakkasilla,